

ŽIVOT DUŽI OD JEDNOG STOLJEĆA - RAZGOVOR S ALOJZOM SERGOM

Više od 100 godina. Bez filtera.

U svom domu u Šimunicima dočekuje nas mirno, s osmijehom i jasnim pogledom, a umjesto uobičajenog: *dobar dan*, goste pozdravlja s: *ljubav, zdravlje i mir*. Gospodin Alojz je ove godine, 9. siječnja, u društvu svog sina, kćeri, zeta, unuka Roberta i unuke Ajrin, učiteljice engleskog jezika u našoj školi, proslavio 102. rođendan. Rad, ustajanje svakog dana u 5.00 ujutro, život bez TV-a i poroka, jednostavnost i privrženost obitelji obilježile su njegovo stoljeće, a s nama je podijelio neka od svojih najvažnijih iskustava i mudrosti.

Život je težak, zar ne?

Kakav je bio vaš dom kada ste bili dijete?

Naša je kuća bila jako malena i bijedna. Morali smo ići spavati u štalu. Vrata štale su morala biti dobro zatvorena kako nam lopovi ne bi mogli ukrasti ovce ili krave. Ponekad bi nam neki provalnici pokušali uzeti kukuruza iako ga je bilo malo. Uzeli bi ga i pobjegli u šumu. Tada nismo imali za napraviti kruh.

U dobi od 14 godina (1938.g.)

(privatna arhiva)

Vjenčanje s Marijom 1963.g. (privatna arhiva)

Kako su vas odgajali u vaše vrijeme?

Otac je radio u Raši u rudniku, a majka je većinom bila kod kuće. Svima nama je bilo jako teško jer nije bilo dovoljno hrane za sve, nije bilo kruha. Majka se nije mogla brinuti za sve nas jer nas je bilo sedmero. Ne možete ni zamisliti kolika je to bila potražnja za hranom.

Što vam je bilo najteže u životu?

Nama je uvijek bilo teško, a najteže kada nismo radili za novac, nego za komadić kruha. Morao sam čuvati krave i jednog vola. Hodao sam pola sata s jednoga kraja na drugi. Čuvao sam te krave s osam ili devet godina. Svi iz moga sela su otišli u školu, a ja sam svaki razred završavao na različitim mjestima. Ujutro sam odlazio u školu, a popodne sam čuvao stoku. Po zimi sam ih također morao čuvati, ali sam ih hranio u štali.

Godine za pamćenje

Kako vam je bilo u školi?

Bilo nas je puno. Naša je škola bila malena. Bilo je teško jer je bilo malo mjesta pa su po tri razreda bila u istoj učionici. Prvi razred sam završio u Svetoj Katarini, drugi u Krbunama, a treći u Šumberu. Nismo imali puno učitelja, imali smo jednoga profesora i dvije profesorice. One su bile Talijanke i došle su skroz u Hrvatsku poučavati nas. Imali smo ispite, ocjene i domaće zadaće.

Kakvi su bili učitelji?

Učitelji su bili dosta strogi ako nismo bili dobri. Ponekad su nas udarili po rukama, ali ne toliko često. Više su nas tjerali da klečimo u kutu. Jednom me učiteljica poslala u kut da klečim jer sam nešto napravio. Kasnije je svećenik došao i oslobodio me toga. Puno smo toga proživjeli s učiteljima. Jednom smo ja i moj prijatelj hodali pješke do Svete Katarine i na putu smo sreli neko šumarsko društvo. Oni su pjevali pa smo mi zapjevali i malo ostali s njima. Nismo znali da je tamo bio i poštar. Poštar je otišao brzo u školu i rekao učitelju da pjevamo „Još Hrvatska ni propala“. Učitelj je to rekao nekom nadzorniku, a mi ni krivi ni dužni. Bilo je svega.

Jeste li tada govorili hrvatskim, talijanskim ili nekim drugim jezikom obzirom da je Hrvatska nekada bila okupirana od strane drugih naroda?

Ja sam oduvijek govorio hrvatskim jezikom jer je i moja obitelj. Tako sam odrastao, uz hrvatski jezik. Tako je bilo tu, a u Pićnu je već bilo drukčije. Svugdje ovisi o naglascima i mjesnom govoru.

Jeste li se bavili poljoprivredom?

Većinu svoga života sam se bavio poljoprivredom. Moj otac je to sve počeo, a da nije, ja se ne bih time bavio. Kamo god sam otišao tražiti posao, odbijali su me jer sam imao oštećen dio šake zbog stradanja u vojsci. Zbog toga sam ostao kod kuće i bavio se poljoprivredom. Brinuo sam o usjevima, a ljeti sam i zalijevao masline. Moja supruga je voljela biti u vrtu. Imala je neki običaj da kada je kopala krumpire ili grah, sve je morala proći svojom rukom kao neki pozdrav. Kasnije sam i ja to radio kao zahvalnost prema plodovima koje će biljka dati.

8. Kako ste se vi i vaša supruga upoznali?

Moja Marija je bila iz obližnjeg sela Pedrovice. Odlazili smo u istu crkvu na misu, polako smo se zbližili i tako je započelo naše putovanje dugo 47 godina.

9. Kako je izgledalo vaše vjenčanje?

Vjenčali smo se u Rijeci. Vjenčanje je bilo skromno, a naših gostiju je bilo deset ili petnaest, ništa više.

Alojz s kćeri Leonidom i sinom Koradom,
(privatna arhiva)

Alojz s unukom Ajrin (privatna arhiva)

Kako ste se osjećali kada ste dobili djecu i kako ste ih odgajali?

Bio sam jako sretan. Ja sam većinom radio pa se moja supruga brinula o njima. Ona ih je odgajala, gajila ljubav prema njima i brinula se o njima. Bila mi je jako dobra žena. Većinom smo se slagali i jako smo se rijetko svađali. Svoju sam djecu odgajao tako da budu vrijedni i dobri radnici. Nije bilo jako teško biti roditeljem.

Proslava 102. rođendana u društvu unuke Ajrin i unuka Roberta

Fotografija: Ajrin Floričić

Život je najbolji učitelj

Koja ste prijevozna sredstva koristili u mladosti?

Najprije sam vozio bicikl pa sam kasnije imao motor za malo duža putovanja. Kada sam počeo kastrirati svinje, dobivao sam plaću s kojom sam kupio auto. Radio sam i kao veterinar, limar, bravar i kovač. U svim tim zanimanjima sam bio samouk.

S braćom i sestrom, drugi slijeva (privatna arhiva)

Alojz u svom domu (privatna arhiva)

Jeste li bili u vojsci i kako je to izgledalo?

Da, posebno mi je ostalo u sjećanju kada smo bili na Učki. Nismo imali gdje prespavati pa smo ušli u jednu prostoriju gdje su inače živjeli partizani. Ujutro su počeli pucati na nas. Ja i još jedan momak smo bili ranjeni. Mene su pogodili u ruku. Pobjegli smo na drugi kraj Učke i prespavali u nekoj štali. Sljedeći dan smo nastavili pješaćiti i stigli smo sve do Plomin Luke. Kada smo tamo došli, ranjene su nas odveli u Rijeku u bolnicu. Kada sam se kasnije prijavljivao za posao u Sloveniji, nisu me htjeli uzeti jer sam bio invalid.

Vrijednosti godina

Jeste li imali omiljene pjesme, filmove, knjige ili nešto slično?

Nitko od nas nije bio baš lud za glazbom. Jedino sam ja volio plesati. Nitko drugi nije, ali ja sam jako volio plesati. Također, volim i čitati, posebno o temama zdravlja, duhovnosti i meditaciji koju redovito prakticiram.

Alojz u 86. godini, zahvaljujući jogi zadržao je snagu i pokretljivost (privatna arhiva)

Imate li neke hobije?

Nakon vojske sam se počeo baviti izradom češljeva s mojim prijateljem. Odlazili smo s kobilom do Pazina da bismo uzeli materijal, tj. rogove i izrađivali bi ih. Ti češljevi su se dobro prodavali. Za izradu češlja bilo je potrebno pet sati. Bavim se jogom i meditiranjem već puno vremena. Svakog jutra redovito vježbam.

Postoji li poruka ili savjet koji biste željeli prenijet sadašnjim i budućim generacijama?

Osim ljubavi, zdravlja i mira, važno je biti pošten, iskren i prisutan u svakom trenutku.

Tijekom šetnje u 101. godini (privatna arhiva)